

Tietoa Vehkalahden knaappisuvuista

Vehkalahden erityinen sijainti ja asema

Vehkalahden alue on ollut jo varhaisessa historiassa merkittävien kalastus-, eränkäynti- ja kauppareittien solmukohta, johon kohdistui jatkuvasti ulkoisia hyötymis- ja valtapyrkimyksiä usealta eri taholta. Ruotsin kuningas halusi 1300-luvun puolivälistä alkaen turvata valtakuntansa, johon silloinen Suomen aluekin kuului, ja ulotti kehittämänsä rälssijärjestelmän myös Suur-Vehkalahdelle.

Sukujen oikeudet ja tehtävät rälssijärjestelmässä

Paikallisille talonpojille ja heidän alustalaisilleen myönnettiin verovapaus valtakunnalle tärkeitä palveluksia vastaan. Vehkalahdella tehtäviin kuuluivat ympärivuotisen vartiotulijärjestelmän ylläpito, Turusta Viipuriin johtavan Suuren rantatien vartiointi, ratsumiehen varustaminen kuninkaan joukkojen taisteluihin sekä näiden joukkojen kuljetuksiin ja muonitukseen osallistuminen. Tällaisia tehtäviä hoitavasta talonpoikaisaatelista käytettiin nimitystä knaappi.

Olof Husgafvel on vakuuttanut Tukholmassa 1693 kaikkien Vehkalahden knaappien allekirjoittamassa kirjeessä kuninkaalle:

"Olemme sekä henkilökohtaisesti, että sotapalveluksin Teidän Kuninkaalliselle Majesteetillenne ja Ruotsin kruunulle suorittaneet kylliksi korvausta pienistä tiloista. Tulemme vastedeskin, toinen toisemme, lapsi lapsen jälkeen täyttämään velvollisuutemme, ja niin kauan kuin meissä on elämää, rohkeutta ja verta, emme niitä isänmaata palvellessamme tule säästämään."

Knaappien erikoisaseman menettäminen

Ruotsi menetti Kymijoen itäpuolen alueet Venäjälle jo 1743 ja Katariina II:n verouudistus 1783 vei knaappisuvuilta erioikeudet.

Haminan Marian kirkossa olevat sukuvaakunat

Vehkalahdella vaikuttaneista yli 20 knaappisuvusta on jäljellä kolme. Tutkimusten mukaan Marian kirkossa on ollut historian aikana esillä eri sukujen vaakunoita seinillä ja ikkunoissa. Alla nykyiset vaakunat ja sukujen nimet.

Brandstaka

Sinisellä kilvellä on vinottain kuvattuna palava puusauva. Puu ja liekit ovat hopean väriset. Kypärän yläpuolella on hiilihanko.

Husgafvel

Punaisella kilvellä kullanvärinen talon päätykolmio gavel, sen päällä sininen tulusrauta. Kypärän yläpuolella kaksi strutsin sulkaa ja niiden välissä tähti.

Pihlhjerta

Hopeisen kilven yläosassa on punainen sydän ja sen alapuolella punainen nuoli. Kypärän yläpuolella on miekkaa pitelevä haarniskoitu käsi.